

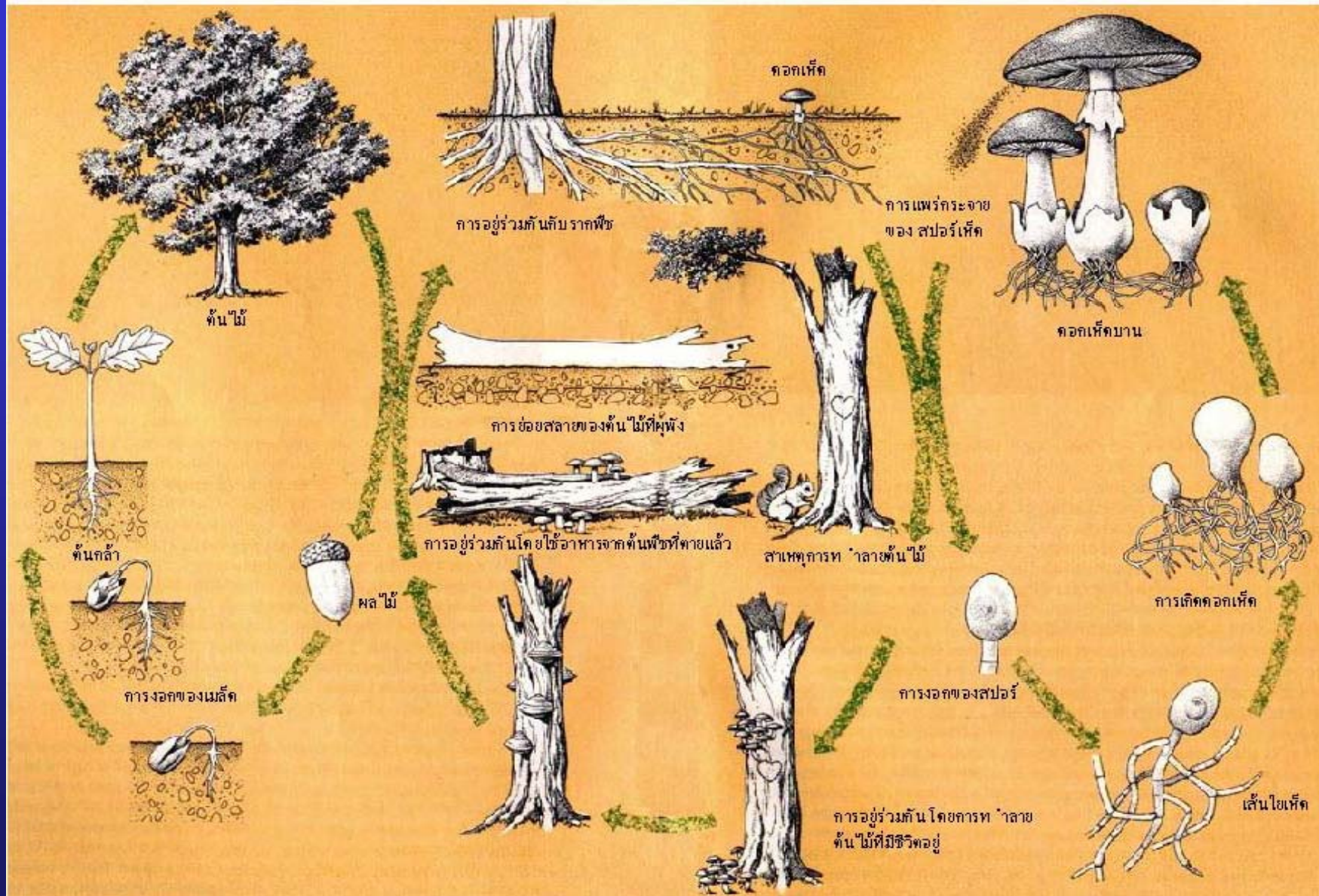
สถานการณ์เห็นของประเทศไทย

ชาญยุทธ์ ภาณุทัต

นายกสมาคมนักวิจัยและเพาะเห็ดแห่งประเทศไทย

- เอกสารประกอบบรรยายพิเศษแนวทางการพัฒนาการวิจัยด้านเห็ด
วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง มก.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วงจรชีวิตในธรรมชาติของเห็ด

เห็ดธรรมชาติสู่การค้า

เห็ดที่มีการเพาะในปัจจุบัน มีสภาพเดิมเกิดจากธรรมชาติ มนุษย์เป็นผู้ที่มีความสังเกต และช่างทดลอง จึงพยายามคิดค้นวิธีการ เพาะเห็ดเลียนแบบ ธรรมชาติ และใช้วัสดุที่เหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบ เช่น ชี้อ้อย ไม้ยางพารา ฟางข้าว ชานอ้อย เป็นต้น ผสมกับอาหารเสริม ก่อให้เกิดเป็นเห็ดหลายชนิด

เห็ดที่น่าสนใจ

เห็ดหัวลิง

เห็ดหอม

เห็ดเข็มทอง

เห็ดนางรมสีทอง

เห็ดตีนแรด

เห็ดถั่ว

เห็ดยานางิ

เห็ดชิเมจิ

เห็ดเพื่อการค้า

การเพาะเห็ดของประเทศไทย

พ.ศ. 2480 : อาจารย์ก้าน ชลวิจารณ์ ผู้บุกเบิก และพัฒนาการเพาะเห็ดฟาง จนประสบความสำเร็จ

พ.ศ. 2505 : อาจารย์พันธุ์ทวี ภัคดีแดนดิน ปรับปรุงพันธุ์เห็ดนางรม และพัฒนาการเพาะเห็ดนางรม

พ.ศ. 2507 : ดร.วนิดา แจ่มศรี พัฒนาการเพาะเห็ดหูหนู

พ.ศ. 2514 : อาจารย์นุชนารถ จงเลขา วิจัยและพัฒนาการเพาะเห็ดแชมปิญอง

พ.ศ. 2515 : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิจัยและพัฒนาการเพาะเห็ดเป๋าฮื้อ

•

•

•

•

สถานการณ์การผลิต

ผลผลิตรวม 120,000 ตัน/ปี

ชนิดเห็ด

- เห็ดฟาง 55 %
- เห็ดสกุลนางรม 20%
- เห็ดหูหนู 12 %
- เห็ดเข็มทอง, ลม , แครง
และอื่นๆ 10 %
- เห็ดหอม 3 %

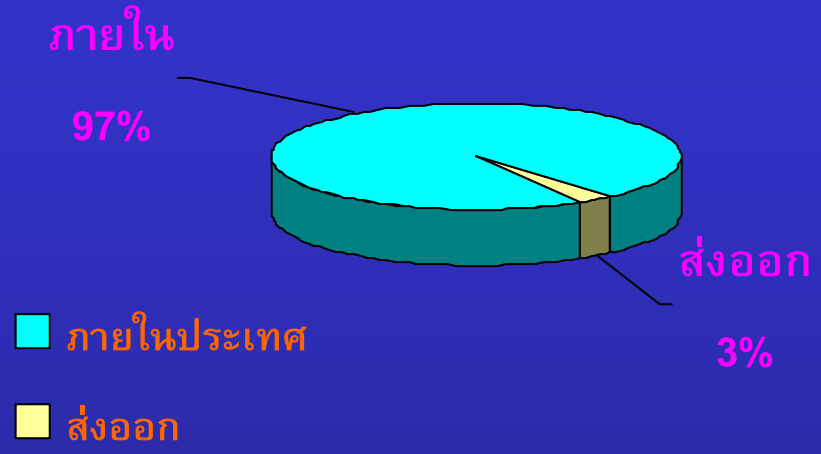
แหล่งผลิต

-นครปฐม	-เชียงใหม่
-ราชบุรี	-ลำพูน
-อยุธยา	-กาฬสินธุ์
-อ่างทอง	-ขอนแก่น
-สระบุรี	-นครนายก
-นครราชสีมา	-เชียงรายฯลฯ

สถานการณ์การตลาดเห็ด ปี 2559

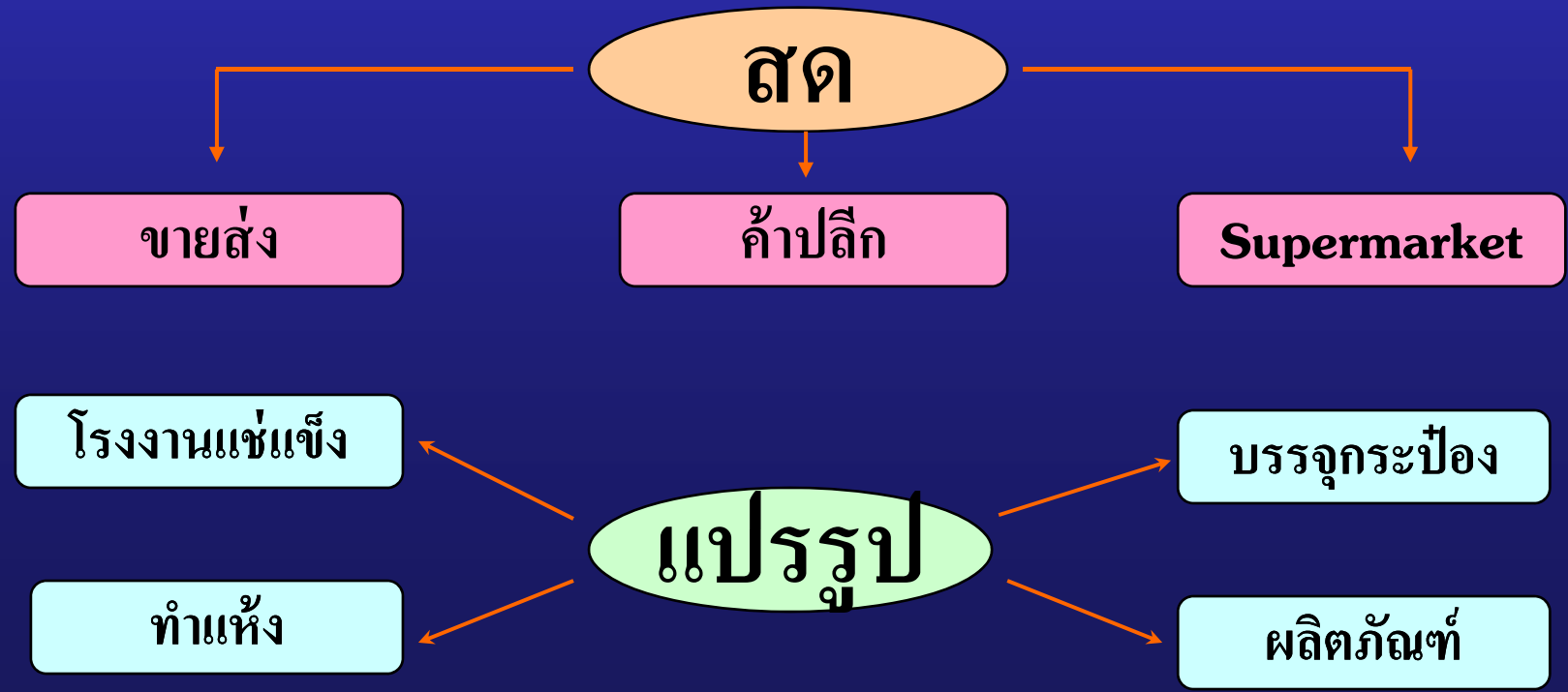

การผลิตเห็ด

ปริมาณการผลิตรวม 120,000 ตัน/ปี

- เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม
- เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดหูหนู เห็ดหอม
- เห็ดขอนขาว เห็ดลม เห็ดตีนแรด
- เห็ดยานางิ ฯลฯ

มูลค่าการนำเข้าเหล็กจากต่างประเทศ

รายการนำเข้า : เหล็กสด/แช่เย็น/แช่แข็ง	2555		2556	
	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
เหล็กชนิดม้ขรมในตระกูลอะการิกส์	2,646,644	124,513,481	4,258,450	306,134,559
เหล็กชนิดทรีฟเฟิล	55,552	11,607,025	30,080	6,055,562
เหล็กหุหนุ (ชนิดออริคูลาเรีย)	1,042,610	101,547,630	1,331,911	147,344,020
เจลลี่ฟิ่งใจ(ชนิดทรีเมลลา)	1,757,543	427,171,700	1,922,480	368,806,868
เหล็กชนิดทรีฟเฟิล	745,706	106,196,525	497,975	91,979,122
เหล็กชนิดทรีฟเฟิล(ดองกุ)	144,646	32,079,275	125,127	33,547,563
เหล็กชนิดอื่น	3,621,470	879,811,021	4,612,288	1,011,728,496
รวม	10,014,171	1,682,926,657	12,778,311	1,965,596,190

มูลค่าการส่งออกเห็ดของประเทศไทย

รายการส่งออก : เห็ดสด/แช่เย็น/แช่แข็ง	2555		2556	
	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
เห็ดชนิดมัชรูมในตระกูลอะกาอริคัส สดหรือแช่เย็น	503,372	41,861,104	599,907	47,437,196
เห็ดชนิดทรัฟเฟิล	11,583	1,389,502	6,451	2,634,537
เห็ดชนิดมัชรูมในตระกูลอะกาอริคัส	193,086	7,388,751	230,990	8,561,914
เห็ดหูหนู (ชนิดออริคูลาเรีย)	892,870	40,289,840	1,019,337	42,495,701
เห็ดชิวากะ (ดองกุ)	2,700	696,818	5,999	1,354,863
เห็ดชนิดอื่น	57,625	7,396,444	44,953	6,694,256
รวม	1,661,236	99,022,459	1,907,637	109,178,467

โครงการรวบรวมข้อมูลการผลิตและการตลาดเห็ดเศรษฐกิจ
และเห็ดป่าที่กินได้ของประเทศไทย

พื้นที่ศึกษา : ภาคเหนือ : เชียงใหม่ เชียงราย

ภาคใต้ : นครศรีธรรมราช สงขลา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ขอนแก่น อุบลราชธานี

การผลิตกลุ่มเห็ดนางฟ้า

- ระยะเวลาการเพาะเห็ดของเกษตรกร : 1 – 30 ปี
- ช่วงเวลาการเพาะเห็ด : ตลอดทั้งปี
- ช่วงเวลาที่มีผลผลิตมากที่สุด : กรกฎาคม – ธันวาคม
- ช่วงเวลาที่มีผลผลิตน้อย : มีนาคม – เมษายน
- ระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต แต่ละรุ่น : 4 – 6 เดือน
- ระยะห่างของเวลาเก็บเกี่ยวแต่ละรุ่น : 7 – 10 วัน
- ราคาจำหน่าย : 20 – 200 บาท/กิโลกรัม

เกษตรกรผู้เพาะเห็ด

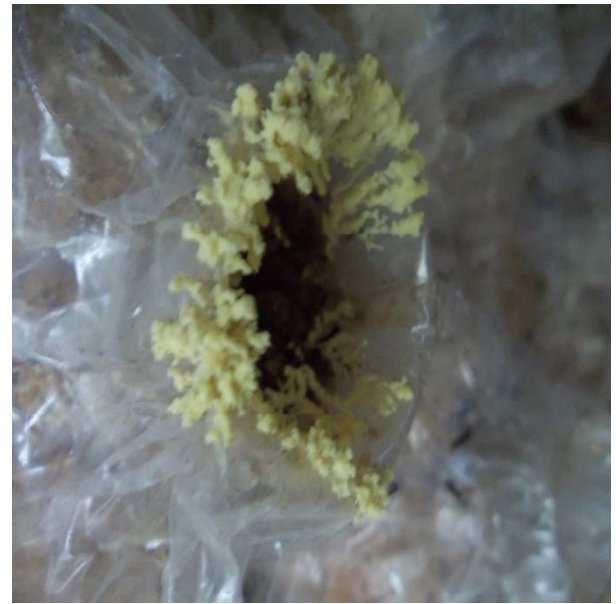
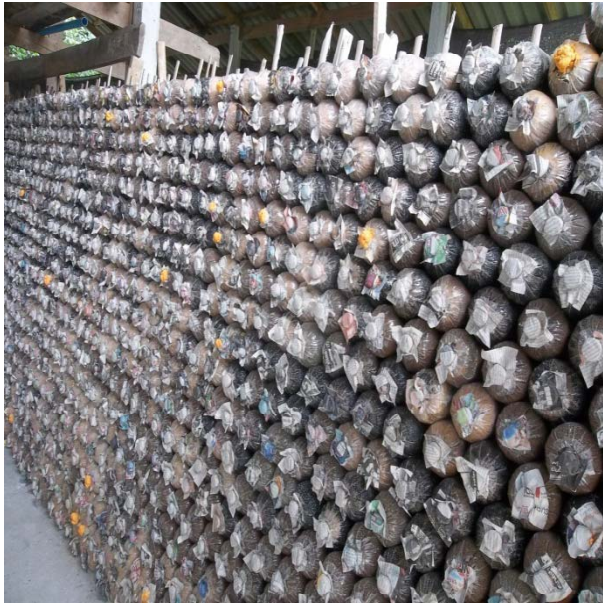
ประเภทของเกษตรกร	ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)
ผลิตหัวเชื้อ และก้อนเชื้อ (ใช้เอง และจำหน่าย)	35.1
ผลิตหัวเชื้อ และก้อนเชื้อ (จำหน่าย)	3.1
ผลิตหัวเชื้อ และก้อนเชื้อ (ใช้เอง)	2.0
ผลิตก้อนเชื้อ (ใช้เอง และ จำหน่าย)	41.4
ผลิตก้อนเชื้อ (ใช้เอง)	16.0
ซื้อก้อนเชื้อมาเปิดดอก	2.3

ปัญหาการเพาะเห็ดถูง

- ขาดแคลนเชื้อพันธุ์ดี และหายาก
- วัตถุดิบขาดแคลน และราคาสูงบางช่วงฤดู
- มีการใช้สารเคมี / สารชีวภาพ เพื่อเพิ่มผลผลิต
- ขาดการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด
- ขาดการวางแผนการผลิต
- ไม่มีการจัดบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการเพาะเห็ดถูง

- โรค และศัตรูเห็ด ระบาด
- ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง
- โรงเรือน - การระบายอากาศภายในโรงเรือน
 - ความสะอาด
- ขาดการกำจัดวัสดุเพาะที่ใช้งานแล้ว

โรค และศัตรู

ลักษณะโรงเรือน

ขอบคุณครับ